

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: J. M., nar. X, bytem X
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 23. 8. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 7. 2024, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím č. j. X ze dne 5. 5. 2023 byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu podle ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) téhož zákona. Žalovaná při rozhodnutí vycházela z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Tachov ze dne 25. 4. 2022, č. j. LPS/2020/4607-PM-CSSZ, z něhož vyplynulo, že žalobkyně není invalidní pro invaliditu druhého ani třetího stupně, ale je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky s odůvodněním, že její zdravotní stav je natolik vážný, že odpovídá invaliditě vyššího než prvního stupně a požádala proto o přezkoumání svého zdravotního stavu. Žalovaná následně napadené rozhodnutí přezkoumala v plném rozsahu včetně uplatněných

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

námitek a posoudila její invaliditu. Novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ ze dne 29. 6. 2023 bylo zjištěno, že žalobkyně není invalidní pro invaliditu druhého stupně ani třetího stupně, ale je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X (Postižení dýchací soustavy), odd. B (Dolní dýchací cesty), položce 3b (Astma pod částečnou kontrolou), přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 20 - 40 %. Lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv a charakteru postižení s ohledem na další zdravotní postižení střední hranici vymezeného rozpětí, tj. 35 %. Nejzávažnějším zdravotním postižením, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, je středně těžké perzistující bronchiální astma kortikodependentní, spirometrie pouze lehká OVP FVC 77 %, PEF 67 %. V souběhu je chronická žilní insuficience C3, posudkově závažný je i chronický vertebrogenní algický syndrom polytopní, s bolestivostí celé páteře, bez klinického korelátu, bez postižení nervových kořenů, s občasnými blokádami, bez paréz, bez poruchy sfinkterů. Dané postižení nelze hodnotit vyšším stupněm invalidity, neboť není doloženo, že se jedná o těžké funkční postižení. Zdravotní stav žalobkyně je možný léčebnými a režimovými opatřeními stabilizovat natolik, že lze očekávat zlepšení pracovní schopnosti při vhodném zaměstnání, a to v horizontu 3 let. Byl hodnocen aktuální zdravotní stav žalobkyně podle doložených lékařských nálezů, bylo konstatováno, že o stupni invalidity nerozhoduje počet operací, udávané subjektivní údaje a potíže, množství užívaných léků, ale aktuální klinický nález doložený odbornými lékařskými nálezy. Subjektivně udávané obtíže, stejně jako vnímání bolesti, nejsou a nemohou být posudkovým kritériem, neboť se jejich vnímání u každého člověka liší nejen vlivem prodělaného onemocnění, ale i vrozených dispozic, vnějších okolností či vlivem aktuálního psychického stavu. Posudkový orgán proto musí vycházet z klinických odborných nálezů, jež tyto potíže objektivizují a zdravotní stav popisují z hlediska funkčního postižení. Mezi doloženými lékařskými nálezy nejsou rozpory, jež by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr. Zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly zjištěny v dostatečném rozsahu pro použití posudkových kritérií. Na základě tohoto přezkumu dospěl lékař ČSSZ k výsledku, že posudkový závěr OSSZ Tachov ze dne 25. 4. 2023 lze potvrdit, neboť jde i nadále o invaliditu prvního stupně, nebyly shledány medicínské důvody ke změně posudkového závěru o tom, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá prvnímu stupni invalidity.

II.

Žaloba

2. Včasnou žalobou ze dne 23. 8. 2023 doručenou zdejšímu soudu dne 29. 8. 2023 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobu odůvodnila tím, že posudkový lékař učinil závěr, že nemá nárok na druhý ani třetí stupeň invalidity, aniž by podrobněji zkoumal její zdravotní stav a určil její obtíže. Na jednání nebyla přizvána, lékař si proto nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním postižení. Dále nemohla doložit nové lékařské zprávy, jež bude mít k dispozici až po provedení vyšetření

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

plánovaných na září 2023. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, proto navrhla, aby bylo zrušeno.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná dne 25. 9. 2023 ve svém vyjádření k žalobě navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení; s tím, že důvodem uznání invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy žalobkyně, počet operací, množství užívaných léků, ale aktuální klinický nález doložený odbornými lékařskými nálezy. Za daného stavu řízení žalovaná navrhla, aby žaloba byla zamítnuta.

IV.

Posouzení věci soudem

4. V dané věci bylo nařízeno jednání v souladu s ustanovením § 49 s. ř. s. Účastníci, kteří byli k jednání řádně a včas předvoláni, omluvili svoji nepřítomnost, a soud proto věc projednal a rozhodl v jejich nepřítomnosti.

5. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V.

Rozhodnutí soudu

6. K námitce žalobkyně, uvedené v žalobě, že momentálně nemůže doložit nové lékařské zprávy, soud uvádí, že tyto jsou pro přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí irelevantní a to s odkazem na ustanovení § 75 odst. 1 s.ř.s., viz bod 6. tohoto rozhodnutí. Z tohoto důvodu soud ani neprovedl k důkazu lékařské zprávy, jež žalobkyně předložila v průběhu soudního řízení. Tuto žalobní námitku proto soud neshledal důvodnou.

7. K námitce žalobkyně, že posudkový lékař podrobně nezkoumal její zdravotní stav, nepřizval ji k jednání a nemohl si tak učinit odpovídající představu o jejím zdravotním postižení, soud uvádí, že posudkový lékař zhodnotil veškeré lékařské zprávy, přičemž tyto shledal dostačující pro učinění posudkového závěru. Námitka žalobkyně týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem, z něhož žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí vycházela, není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak žádný právní předpis nezakotvuje

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „*zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.*“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.

8. K námitkám týkajícím se samotného posouzení stupně invalidity není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.

9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).

11. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 1. 2024 za účasti odborných lékařů z oboru interní lékařství, jemuž

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že dle doložené zdravotní dokumentace byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je asthma bronchiale perzistující kortikodependentní, které se po ukončení kouření od minulého jednání PK (r. 2020) částečně zlepšilo ze středně těžkého až těžkého na středně těžké. Vzhledem k zlepšující se tendenci je při pokračování v stopkouření a v čase předpoklad další stabilizace či zlepšení stávající zdravotního stavu. Jako komorbidita zůstává bolestivý syndrom páteře (zejm. C a Th úseku) s lehkým omezením v předklonu, na terénu skoliózy a mírných degenerativních změn, klinicky kromě občasných blokád bez neurotopického nálezu, bez paréz, chronická žilní insuficience je za poslední rok stacionární, bez dokumentovaného zhoršení. Porucha sluchu je prokázána až po datu vydání napadeného rozhodnutí. K datu vydání napadeného rozhodnutí (14. 7. 2023) nebyla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 40 % dle kapitoly X, odd. B, položky 3 písmene b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti. Na horní hranici taxačního rozmezí hodnoceno i s ohledem na tíži páteřních obtíží a všechna ostatní zdravotní postižení, jež mají vliv na pokles pracovní schopnosti a vzhledem k dělnickému povolání. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly a oddílu, položky 3c, jako astma pod nedostatečnou kontrolou, neboť není přítomno tři a více znaků částečné kontroly v týdnu, jedna exacerbace v kterémkoliv týdnu, FEV1 zpravidla v rozmezí 30 – 70% náležitých hodnot. Posudková komise byla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ a s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se jedná o astma pod částečnou kontrolou, s omezením denních aktivit jen při výskytu příznaků a exacerbaci, PEV a FEV1 je menší než 80 % náležitých hodnot nebo osobních nejlepších hodnot, denní příznaky jsou více než 2x týdně, noční příznaky či potřeba úlevových léků je více než 2x týdně, výskyt exacerbací je tři anebo více za rok. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 citované vyhlášky, nebyl ani shledán důvod k použití § 3 odst. 2 a § 4 citované vyhlášky. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 40 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí (14. 7. 2023) byl zjištěn DNZS ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalobkyně je nadále invalidní dle § 39 odst. 1 citovaného zákona. Jde nadále o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobkyně schopna práce v prašném prostředí, v nepříznivých klimatických podmínkách, ve vynuceném tempu či poloze, práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, je schopna fyzicky lehčí práce se střídáním poloh, za dodržení obecných pracovních kontraindikací. Datum vzniku invalidity je 24. 7. 2019, což je dáno plicním vyšetřením. Platnost stanovena v souladu s předchozími posudky omezeně na 3 roky do 30. 4. 2026 pro předpoklad dalšího zlepšování stavu s časem a za předpokladu v pokračování nekouření. K lékařským zprávám, jež žalobkyně doložila, až po datu napadeného rozhodnutí nelze přihlídnout, neboť rozhodujícím je skutkový a právní stav, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí.

12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

13. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

14. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2023 č. j. 915 618 2420-44091-HS, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ č. j. R-5.5.2023-425/915 618 2420 a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 1. 2024 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalovaného byla žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně. Soud proto poté, co věc projednal, žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť nebyla důvodná.

15. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalované však nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 13. 5. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.